

॥ तैत्तिरीय ब्राह्मणम् ॥

॥ अष्टमः प्रश्नः ॥

॥ तैत्तिरीयब्राह्मणे द्वितीयाष्टके अष्टमः प्रपाठकः ॥

पीवौन्नां रथि॒वृधः सुमेधाः। श्वेतः सिंषक्ति नियुतांमभिश्रीः। ते वायवे समनसो वितंस्थुः। विश्वेन्नरः स्वपुत्यानि॑ चक्रुः। रायेऽनु यञ्जन्तू रोदंसी उभे। राये॑ देवी॑ धिषणा॑ धाति॑ देवम्। अधा॑ वायुं नियुतः सश्वत् स्वाः। उत् श्वेतं वसुंधितिन्निरेके। आ वायो॑ प्रयाभिः। प्र वायुमच्छा॑ बृहती॑ मनीषा॥१॥

बृहद्र्विंशि॑ विश्ववारां रथप्राम्। द्युतद्यांमा नियुतः पत्यमानः। कुविः कुविमियक्षसि॑ प्रयज्यो। आ नौ नियुद्धिः शुतिनौभिरध्वरम्। सुहृस्त्रिणौभिरुपं याहि यज्ञम्। वायौ अस्मिन् हृविषि॑ मादयस्व। यूयं पात स्वस्तिभिः॑ सदा॑ नः। प्रजापते॑ न त्वदेतान्यन्यः। विश्वा॑ जातानि॑ परि॑ ता बंभूवा। यत्कामास्ते जुहुमस्तं नौ अस्तु॥२॥

वयः॑ स्याम् पतंयो रयीणाम्। रयीणां पतिं॑ यज्ञतं बृहन्तम्। अस्मिन्भरे॑ नृतम् वाजंसातौ। प्रजापतिं॑ प्रथमुजामृतस्य। यजांम देवमधिं॑ नो ब्रवीतु। प्रजापते॑ त्वन्निधिपा॑ पुराणः। देवानाँ॑ पिता जानिता प्रजानांम्। पतिर्विश्वस्य॑ जगतः परस्पा॑ः। हुविर्नौ॑ देव विहुवे॑ जुषस्व। तवेमे लोकाः प्रदिशो॑ दिशंश्व॥३॥

परावतौ॑ निवते॑ उद्वतंश्व। प्रजापते॑ विश्वसृज्ञीवधन्य॑ इदं नौ देव। प्रतिर्हर्य॑ हृव्यम्। प्रजापतिं॑ प्रथमं यज्ञियानाम्। देवानामग्रे॑ यज्ञतं यजध्वम्। स नौ ददातु द्रविणं॑ सुवीर्यम्। रायस्पोषं॑ वि॑ ष्यतु नाभिमुस्मे। यो राय॑ ईशे॑ शतदाय॑ उक्ष्यः। यः॑ पंशुनां॑ रक्षिता॑ विष्ठितानाम्। प्रजापतिः॑ प्रथमुजा॑ कृतस्य॑॥४॥

सुहस्रंधामा जुषता॑ हुविर्नः। सोमापूषणेमौ देवौ। सोमापूषणा॑ रजसो॑ विमानम्। सुसच्क्रं॑ रथमविश्वमिन्वम्। विष्पूरुतं॑ मनसा॑ युज्यमानम्। तं जिन्वथो॑ वृषणा॑ पश्चरश्मिम्। दिव्यन्यः॑ सदनं चक्र उच्चा। पृथिव्यामन्यो॑ अध्यन्तरिक्षे। तावस्मभ्य॑ पुरुवारं॑ पुरुक्षुम्। रायस्पोषं॑ विष्यतान्नाभिमुस्मे॥५॥

धियं॑ पूषा जिन्वतु विश्वमिन्वः। रयिः॑ सोमो॑ रयिपतिर्दधातु। अवंतु देव्यदितिरन्वा॑।

बृहद्वद्देम विदथे सूवीरां। विश्वन्यन्यो भुवना जुजानं। विश्वमन्यो अभिचक्षाण एति। सोमापूषणाववत् धियं मे। युवम्यां विश्वाः पृतना जयेम। उदुत्तमं वरुणास्तभाद्याम्। यत्किं चेदं कित्वासः। अवं ते हेऽस्तत्त्वां यामि। आदित्यानुमवंसा न दक्षिणा। धारयन्त आदित्यासस्तिसो भूमीर्धरयन्। यज्ञो देवानाऽशुचिरुपः॥६॥

मनीषाऽस्तु चर्तस्यास्मे कित्वासंश्लिष्ट्वार्थं च॥६॥

[१]

ते शुक्रासः शुचयो रश्मिवन्तः। सीदन्नादित्या अधिं बुरुहिषि प्रिये। कामैन देवाः सरथं दिवो नः। आ यान्तु यज्ञमुपं नो जुषाणाः। ते सूनवो अदितेः पीवसामिषम्। घृतं पिन्वत्रितिर्हर्यनृतेजाः। प्र यज्ञिया यजमानाय येमुरे। आदित्याः कामं पितुमन्तमस्मे। आनः पुत्रा अदितेर्यान्तु यज्ञम्। आदित्यासः पुथिभिर्देवयानैः॥७॥

अस्मे कामं दाशुषे सन्नमन्तः। पुरोडाशं घृतवन्तं जुषन्ताम्। स्कृभायत् निरक्षितिः सेधृतामतिम्। प्र रश्मिभिर्यतमाना अमृग्राः। आदित्याः कामं प्रयत्नं वषद्वृतिम्। जुषध्वं नो हृव्यदातिं यजत्राः। आदित्यान्कामुमवंसे हवेम। ये भूतानिं जुनयन्तो विचिरव्युः। सीदन्तु पुत्रा अदितेरुपस्थम्। स्तीर्णं बुरुहिरहविरद्याय देवाः॥८॥

स्तीर्णं बुरुहिः सीदता यज्ञे अस्मिन्। ध्राजाः सेधन्तो अमर्तिं दुरेवाम्। अस्मायं पुत्रा अदितेः प्र यस्ता। आदित्याः कामं हविषो जुषाणाः। अग्ने नयं सुपथां राये अस्मान्। विश्वानि देव वयुनानि विद्वान्। युयोर्ध्यस्मज्ञहुरुणमेनः। भूयिष्ठान्ते नमं उक्तिं विधेम। प्रवः शुक्राय भानवे भरव्यम्। हृव्यं मृतिं चाग्रये सुपूतम्॥९॥

यो दैव्यानि मानुषा जुनूःषि। अन्तर्विश्वानि विद्वन् जिगाति। अच्छा गिरो मतयो देवयन्तीः। अग्निं यन्ति द्रविणं भिक्षमाणाः। सुसुन्दशः सुप्रतीकुङ्ग स्वश्रम्। हृव्यवाहमरुतिं मानुषाणाम्। अग्ने त्वमस्मद्युयोर्धर्मावाः। अनंगित्रा अभ्यमन्त कृष्टीः। पुनरस्मभ्यं सुविताय देव। क्षां विश्वभिरजरभिर्यजत्र॥१०॥

अग्ने त्वं पारया नव्यो अस्मान्। स्वस्तिभिरति दुर्गाणि विश्वा। पूशं पृथ्वी बहुला न उर्वी। भवा तोकाय तनयाय शं योः। प्रकारवो मनुना वच्यमानाः। देवद्रीचीं नयथ देवयन्तः। दक्षिणावाङ्मजिनी प्राच्येति। हविर्भरन्त्यग्रये घृताचीं। इन्द्रं नरो यज्ञे रथम्। जुगृणाते दक्षिणमिन्द्र हस्तम्॥११॥

वृ॒सूय॑वो वृ॒सुपते॒ वृ॒सूनाम्। वि॒द्वा हि त्वा॒ गो॒पतिः॒ शूर॒ गोनाम्। अ॒स्मभ्य॑ चित्रं॒
वृ॒ष्ण॑ रथिन्दाः। तवेदं विश्वं॒मभितः॒ पशव्यम्। यत्पश्य॑सि॒ चक्षं॒सा॒ सूर्य॑स्य। गवां॒मसि॒
गो॒पतिरेकं॒ इन्द्र। भृ॒क्षी॒महि॒ं ते॒ प्रयत्नस्य॒ वस्वः। समिन्द्र॑णो॒ मनसा॒ नेषि॒ गोभिः। सं॒
सूरिभिं॒मध्यवृ॒न्धसः॒ स्व॒स्त्या। सं॒ ब्रह्मणा॒ देवकृतं॒ यदस्ति॥१२॥

सं॒ देवानाऽ॒ सुमत्या॒ यज्ञियानाम्। आ॒राच्छत्रुमप॑ बाधस्व॒ दूरम्। उ॒ग्रो॒ यः॒ शाम्वः॒
पुरुहूत॑ तेन। अ॒स्मे॒ धै॒हि॒ यवं॒मङ्गो॒मदिन्द्र। कृ॒धी॒धिय॑ जरित्रे॒ वाजरत्नाम्। आ॒ वैधसु॒ः॒ स
हि॒ शुचिः। बृ॒हस्पतिः॒ प्रथमं॒ जायमानः। मृ॒हो॒ ज्योतिषः॒ परमे॒ व्योमन्। सृ॒सास्यस्तुविजातो॒
रवेण। वि॒ सृ॒परश्मिरधमत्तमाऽसि॥१३॥

बृ॒हस्पतिः॒ समंजयद्वृ॒सूनि। मृ॒हो॒ ब्र॒जान्गो॒मंतो॒ देव॒ ए॒षः। अ॒पः॒ सिषां॒सुन्धुरप्रतीत्तः।
बृ॒हस्पतिर॒हन्त्यु॒मित्रं॒मकेः। बृ॒हस्पते॒ पर्य॑वा॒ पि॒त्रे। आ॒ नो॒ दिवः॒ पाव॑रवी। इ॒मा॒ जुहूना॒
यस्ते॒ स्तनः। सरं॒स्वत्यभि॒ नो॒ नेषि। इ॒यः॒ शुष्म॑भिर्बिसखा॒ इ॒वारुजत्। सानु॑ गिरीणां॒
तं॒विषेभिर॒रुर्मिभिः। पारावदध्रीमवंसे॒ सुवृ॒क्तिभिः। सरं॒स्वती॒मा॒ विंवासेम॑ धी॒तिभिः॥१४॥

देवयानेद्वाः सुर्पतं यजत्र हस्तमस्ति तमाहस्तिभिरुद्धं चं॥८॥

[२]

सोमो॒ धेनुः॒ सोमो॒ अर्वन्तमाशुम्। सोमो॒ वीरं॒ कर्मण्य॑ ददातु। सादन्य॑ विदथ्य॑
सुभेयम्। पितुः॒ श्रवणं॒ यो॒ ददाशदस्मै। अषाढं॒ यु॒धु॒ त्वः॒ सोम॑ क्रतुभिः। या॒ ते॒
धामानि॒ हुविषा॒ यजन्ति। त्वमिमा॒ ओषधीः। सोम॑ विश्वाः। त्वमुपो॒ अ॒जनयस्त्वङ्गः।
त्वमातंतन्थो॒र्वन्तरिक्षम्। त्वं॒ ज्योतिषा॒ वि॒ तमौ॒ वर्वर्थ॥१५॥

या॒ ते॒ धामानि॒ दिवि॒ या॒ पृथिव्याम्। या॒ पर्वतेष्वोषधीष्वप्सु। तेभिर्नो॒ विश्वैः॒ सुमना॒
अहेडन। राज॑न्धसोमु॒ प्रति॒ हुव्या॒ गृभाय। विष्णोर्नुकं॒ तदस्य॒ प्रियम्। प्र॒ तद्विष्णुः। पुरो॒
मात्रंया॒ तुनुवा॒ वृधान। न॒ तैः॒ महित्वमन्वश्जुवन्ति। उ॒भे॒ तैः॒ विद्वा॒ रजसी॒ पृथिव्या॒ विष्णो॒
देव॒ त्वम्। परमस्य॑ विश्वे॥१६॥

विचक्रमे॒ त्रिर्देवः। आ॒ तैः॒ मृ॒हो॒ यो॒ जात॑ ए॒व। अ॒भि॒ गोत्राणि। आभिः॒ स्पृ॒धौ॒
मिथीररिष्यन्। अ॒मित्रस्य॒ व्यथया॒ मन्युमिन्द्र। आभिर्विश्वा॑ अभियुजो॒ विष॑ची। आर्याय॑
विशोवतरीरीदासीः। अ॒यः॒ शृ॒ण्वे॒ अथ॒ जयन्त्रुत॑ घन। अ॒यमुत॑ प्र॒ कृ॒णुते॒ युधा॒ गा।। य॒दा॒
सृत्य॑ कृ॒णुते॒ मन्युमिन्द्रः॥१७॥

विश्वे दृढं भेयत् एजंदस्मात्। अनुं स्वधामंक्षरन्नापो अस्य। अवर्धत् मध्य आ
नाव्यानाम्। सुधीचीर्नेन मनसा तमिन्द्र ओजिष्ठेन। हन्मनाहन्त्रभिद्यून्। मुरुत्वन्तं वृषभं
वांवृधानम्। अकंवारिं दिव्यं शासमिन्द्रम्। विश्वासाहुमवंसे नूतनाय। उग्रं संहोदामिह
तः हुवेम। जनिष्ठा उग्रः सहसे तुरायं॥१८॥

मुन्द्र ओजिष्ठो बहुलाभिमानः। अवर्धन्निन्द्रं मुरुत्वश्चिदत्र। माता यद्वीरं दुधनुद्धनिष्ठा
क्रस्यावौ मरुतः स्वधाऽऽसौंत। यन्मामेकं सुमधत्ताहित्यै। अहं हुंग्रस्तंविपस्तुविष्मान्।
विश्वस्य शत्रोरनं वधस्तैः। वृत्रस्य त्वा शुसथा दीषमाणाः। विश्वे देवा अंजहुर्ये सखायः।
मरुद्धिरिन्द्रं सुख्यं तै अस्तु॥१९॥

अथेमा विश्वाः पृतना जयासि। वर्धो वृत्रं मरुत इन्द्रियेण। स्वेन भासेन तविषे
बंभूवान्। अहमेता मनवे विश्वश्चन्द्राः। सुगा अपश्चकरु वज्रबाहुः। स यो वृषा वृष्णियेभिः
समोकाः। महो दिवः पृथिव्याश्च सुप्राद। सुतीनसंत्वा हव्यो भरेषु। मुरुत्वां नो भवत्विन्द्रं
ऊती। इन्द्रो वृत्रमंतरद्वृत्तूर्यै॥२०॥

अनाधृष्यो मधवा शूर इन्द्रः। अन्वेन विशें अमदन्त पूर्वोः। अयं राजा
जगतश्चरणीनाम्। स एव वीरः स उ वीर्यवान्। स एकराजो जगतः परस्पाः। यदा
वृत्रमतरच्छूर इन्द्रः। अथाभवद्विमिताभिकंतूनाम्। इन्द्रो यज्ञं वर्धयन्विश्ववेदाः। पुरोडाशस्य
जुषतां हुविर्नः। वृत्रं तीर्त्वा दानवं वज्रबाहुः॥२१॥

दिशोऽद्वहद्वहिता द्वहेण। इमं यज्ञं वर्धयन्विश्ववेदाः। पुरोडाशं प्रति
गृणत्विन्द्रः। यदा वृत्रमतरच्छूर इन्द्रः। अथैकराजो अभवज्ञनानाम्। इन्द्रो देवाञ्छम्बरहत्य
आवत्। इन्द्रो देवानांभवत्पुरोगाः। इन्द्रो यज्ञे हुविषां वावृधानः। वृत्रतूर्नो अभयं
शर्म यस्त। यः सुस सिन्धुं रदधात्पृथिव्याम्। यः सुस लोकानकृणोदिशश्च। इन्द्रो
हुविष्मान्त्सगंगो मरुद्धिः। वृत्रतूर्नो यज्ञमिहोपं यासत्॥२२॥

वर्वर्थं विष्ठु इन्द्रस्तुरायांस्तु वृत्रतूर्यं वज्रबाहुः पृथिव्याश्रीर्णि च॥२२॥ [३]

इन्द्रस्तरस्वानभिमातिहोग्रः। हिरण्यवाशीरिषिरः सुवृषाः। तस्य वृयं सुमुतौ
यज्ञियस्य। अपि भद्रे सौमनसे स्याम। हिरण्यवर्णो अभयं कृषोतु। अभिमातिहेन्द्रः
पृतनासु जिष्णुः। स नः शर्म त्रिवर्षस्थं वि यस्त। युयं पात स्वस्तिभिः सदा नः।

इन्द्रः स्तुहि वृत्तिणुः स्तोमंपृष्ठम्। पुरोडाशस्य जुषता॑ हविर्नः॥२३॥

हृत्वाऽभिमातीः पृतनाः सहस्वान्। अथाभयं कृणुहि विश्वतो नः। स्तुहि शूरं
वृत्तिणुमप्रतीतम्। अभिमातिहनं पुरुहृतमिन्द्रम्। य एकु इच्छुतपतिर्जनेषु। तस्मा इन्द्राय
हविरा जुहोत। इन्द्रो देवानांमधिपाः पुरोहितः। दिशां पतिरभवद्वाजिर्जीवान्। अभिमातिहा
तविष्पस्तुविष्मान्। असम्यचित्रं वृष्णं रुयिन्दात्॥२४॥

य हुमे द्यावापृथिवी महित्वा। बलेनादहृदभिमातिहेन्द्रः। स नो हविः प्रति
गृभ्णातु रातयै। देवानां देवो निधिपा नो अव्यात। अनंवस्ते रथं वृष्णे यत्ते। इन्द्रस्य नु
वीर्याण्यहृन्हिमैः। इन्द्रो यातोऽवसितस्य राजां। शमस्य च शृङ्गिणो वज्रबाहुः। सेदु राजा
क्षेति चरपणीनाम्। अरान्न नेमिः परि ता बभूव॥२५॥

अभि स्तुध्मो अजिगादस्य शत्रून्। वितिगमेन वृषभेणा पुरोभेत्। सं वज्रेणासृजद्वृत्र-
मिन्द्रः। प्र स्वां मृतिमतिरच्छाशादानः। विष्णुं देवं वरुणमूतये भगमैः। मेदसा देवा वृपया
यजध्वम्। ता नो यज्ञमागतं विश्वयैना। प्रजावदस्मे द्रविणेह धत्तम्। मेदसा देवा वृपया
यजध्वम्। विष्णुं च देवं वरुणं च रातिम्॥२६॥

ता नो अर्मीवा अपु बाधमानौ। इमं यज्ञं जुषमाणुवुपेतम्। विष्णूवरुणा युवमध्वराय-
नः। विशो जनाय महि शर्म यच्छतम्। दीर्घप्रयच्छू हविषां वृधना। ज्योतिषाऽरातीर्दह-
तन्तमाऽसि। ययोरोजसा स्कभिता रजाऽसि। वीर्यभिर्वृतरत्मा शविष्ठा। याऽपत्ये ते
अप्रतीत्ता सहौभिः। विष्णूं अग्नवरुणा पूर्वहृतौ॥२७॥

विष्णूवरुणावभिशस्तुपावांम्। देवा यंजन्त हविषां घृतेन। अपार्मीवा॑ सेधत॑
रक्षसंश्व। अथाधत्तं यजमानाय शं योः। अऽहोमुचां वृषभा सुप्रतृतीं। देवानां देवतंमा
शविष्ठा। विष्णूवरुणा प्रतिर्हर्यतन्नः। इदं नरा प्रयत्नमूतये हविः। महि नु द्यावापृथिवी इह
ज्येष्ठैः। रुचा भवता॑ शुचयद्विरक्तेः॥२८॥

यर्थीं वरिष्ठे वृहती विमिन्वन्। नृवद्योक्षा पंप्रथानेभिरेवैः। प्रपूर्वजे पितरा नव्यसीभिः।
गीर्भिः कृणुध्व॑ सदने कृतस्यां। आ नो द्यावापृथिवी दैव्येन। जनेन यातं महि वां वर्लथम्।
स इध्यवपा भुवनेष्वास। य हुमे द्यावापृथिवी जुजानो। उर्वा गंभीरे रजसी सुमेकैः। अव॒शे

धीरः शच्या समैरत्॥२९॥

भूरिं द्वे अचरन्ती चरन्तम्। पद्मन्तं गर्भमपदीदधाते। नित्यं न सूनुं पित्रोरुपस्थैः। तं पिंपृतः रोदसी सत्यवाचम्। इदं द्यावापृथिवी सत्यमस्तु। पित॒र्मात॒र्यदि॒होप॑ ब्रुवे वाम्। भूतं देवानामवुमे अवौभिः। विद्यामेषं वृजनं जीरदानुम्। उर्वी पृथ्वी बंहुले दूरे अन्ते। उप॒ ब्रुवे नमसा यज्ञे अस्मिन्। दधाते ये सुभगे सुप्रतूर्ती। द्यावा रक्षतं पृथिवी नो अभ्वात्। या जाता ओषधयोऽति विश्वा:। परिष्ठाः। या ओषधयः सोमराजीरश्वावतीः सौमवतीम्। ओषधीरिति मातरोऽन्या वो अन्यामवतु॥३०॥

हुविं वाऽभूव राति पूर्वहृताकरैरस्मिम्यश्च च॥४॥ [४]

शुचिं नु स्तोमुः शब्दंद्वृत्रम्। उभा वामिन्द्राग्नी प्र चर्पणिभ्यः। आ वृत्रहणा गीर्भिर्विप्रः। ब्रह्मणस्पते त्वमस्य यन्ता। सूक्तस्य बोधि तनयं च जिन्व। विश्वं तद्ब्रुद्रं यद्वन्ति देवाः। बृहद्वदेम विदथै सुवीराः। स ईर्षं सत्येभिः सखिभिः शुचद्विः। गोधायसं विधन्तसेरतर्दत्। ब्रह्मणस्पतिर्वृषभिर्वराहैः॥३१॥

घर्मस्वेदेभिर्द्विविणं व्यानट। ब्रह्मणस्पतेरभवद्यथावशम्। सत्यो मन्युर्महि कर्मा करिष्यतः। यो गा उदाजुःस दिवे वि चाभजत्। महीवं रीतिः शवसा सरत्पृथक्। इन्धानो अग्निं वेनवद्वनुष्युतः। कृतब्रह्मा शूशुवद्रातहव्य इत। जातेन जातमतिसृत्य सृःसते। यं युजं कृणुते ब्रह्मणस्पतिः। ब्रह्मणस्पते सुयमस्य विश्वहौ॥३२॥

रायः स्याम रथ्यौ विवस्वतः। वीरेषु वीराः उपपृद्धि नस्त्वम्। यदीशानु ब्रह्मण वेषि मे हवम्। स इज्जनेन स विशा स जन्मना। स पूत्रैर्वर्ज भरते धना नृभिः। देवानायः पितरंमा विवासति। श्रद्धामना हविषा ब्रह्मणस्पतिम्। यास्ते पूषनावौ अन्तः। शुक्रं तै अन्यत्पूषेमा आशाः। प्रपथे पथामजनिष पूषा॥३३॥

प्रपथे दिवः प्रपथे पृथिव्याः। उभे अभि प्रियतमे सधस्थैः। आ च परा च चरति प्रजानन्। पूषा सुबन्धुर्दिव आ पृथिव्याः। इडस्पतिर्मधवा दस्मवर्चवाः। तं देवासो अददुः सूर्यायै। कामैन कृतं तुवसुः स्वश्वम्। अजाऽश्वः पशुपा वाजंवस्त्यः। पियं जिन्वो विश्वे भुवने अर्पितः। अष्ट्रां पूषा शिथिरामुद्वरीवृजत्॥३४॥

सशक्षाणो भुवना देव ईयते। शुर्वी वो हव्या मरुतः शुर्चीनाम्। शुचिः हिनोम्यध्वरः

अष्टमः प्रश्नः

शुचिभ्यः। कृतेन सत्यमृतसापे आयन्। शुचिंजन्मानः शुचयः पावकाः। प्रचित्रमर्कं गृणते तुरायां मारुताय स्वतंवसे भरध्वम्। ये सहाऽसि सहसा सहन्तो। रेजते अग्ने पृथिवी मखेभ्यः। अऽसेष्वा मरुतः खादयो वः॥३५॥

वक्षः सुरुक्मा उपं शिश्रियाणाः। वि विद्युतो न वृष्टिभी रुचानाः। अनु स्वधामायुद्धैर्यच्छमानाः। या वः शर्म शशमानाय सन्ति। त्रिधातूनि दाशुषे यच्छुताधिं अस्मभ्यं तानि मरुतो वियन्त। रयिं नो धत्त वृषणः सुवीरम्। इमे तुरं मरुतो रामयन्ति। इमे सहः सहस् आ नमन्ति। इमे शऽसंवनुष्यतो नि पान्ति॥३६॥

गुरुद्वेषो अररुषे दधन्ति। अरु इवेदचरम् अहैव। प्रप्रे जायन्ते अकंवा महोभिः। पृश्जे: पुत्रा उपमासो रभिष्ठाः। स्वयां मृत्या मरुतः सं मिमिक्षुः। अनु ते दायि मह इन्द्रियायां। सुत्रा ते विश्वमनु वृत्रहत्यै। अनु क्षत्रमनु सहो यजत्रा। इन्द्र देवेभिरनु ते नृषद्यै। य इन्द्र शुष्मो मघवन्ते अस्ति॥३७॥

शिक्षा सखिभ्यः पुरुहूत नभ्यः। त्वऽ हि दृढा मंघवन्विचेताः। अपांवृष्टि परिवृत्ति न राधः। इन्द्रो राजा जगतश्चर्षणीनाम्। अधिक्षमि विषुरूपं यदस्ति। ततो ददातु दाशुषे वसूनि। चोद्द्राघु उपस्तुतश्चिद्वाक्। तमुष्टहि यो अभिभूत्योजाः। वन्वन्ववांतः पुरुहूत इन्द्रः। अषाढ्मुग्रऽ सहमानमाभिः॥३८॥

गीर्भिर्वर्ध वृषभं चर्षणीनाम्। स्थूरस्य रायो बृहतो य ईशैः। तमु षवाम विदथेष्विन्द्रम्। यो वायुना जयति गोमतीषु। प्रधृष्णुया नयति वस्यो अच्छ। आ ते शुष्मो वृषभ एतु पुश्चात्। ओत्तरादधरागा पुरस्तात्। आ विश्वतो अभिसमैत्वर्वाङ्। इन्द्र द्युम्रऽ सुवर्वद्वेह्यस्मे॥३९॥

[५]

आ देवो यातु सविता सुरक्षः। अन्तरिक्षप्रा वहमानो अश्वैः। हस्ते दधानो नर्या पुरुणिं। निवेशय च प्रसुवं च भूमा। अभीवृतं कृशनैर्विश्वरूपम्। हिरण्यशम्यं यजतो बृहन्तम्। आस्थाद्रथऽ सविता चित्रभानुः। कृष्णा रजाऽसि तविष्टु दधानः। सघां नो देवः सविता सवायां। आ साविष्टद्वसुपतिर्वर्सूनि॥४०॥

विश्रयमाणो अमतिमुरुचीम्। मर्तभोजनमधरासतेन। विजनाऽच्यावाः शितिपादो अख्यन्। रथऽ हिरण्यप्रउगं वहन्तः। शश्वदिशः सवितुर्द्व्यस्य। उपस्थे विश्वा भुवनानि तस्थु। वि सुपुर्णो अन्तरिक्षाण्यख्यत। गभीरवैपा असुरः सुनीथः। कैदानीऽ सूर्यः।

कश्चिंकेत। कुतुमान्द्याऽ रश्मिरस्या तंतान॥४१॥

भगं धियं वाजयन्तः पुराण्यिम्। नराशऽसो ग्रास्पतिर्नो अव्यात्। आ ये वामस्य सङ्घथे रयीणाम्। प्रिया देवस्य सवितुः स्याम। आ नो विश्वे अस्क्रांगमन्तु देवाः। मित्रो अर्थमा वरुणः सुजोषाः। भुवन् यथा नो विश्वे वृधासः। करन्थसुषाहा विथुरं न शब्दः। शं नौ देवा विश्वदेवा भवन्तु। शऽ सरस्वती सुह धीभिरस्तु॥४२॥

शमभिषाचः शमु रातिषाचः। शं नौ दिव्याः पार्थिवाः शं नो अप्याः। ये सवितुः सत्यसंवस्य विश्वैः। मित्रस्य व्रते वरुणस्य देवाः। ते सौभंगं वीरवद्वोमदप्रः। दधांतनु द्रविणं चित्रमस्मे। अग्ने याहि दूत्यं वारिषेण्यः। देवाऽ अच्छां ब्रह्मकृतां गुणेन। सरस्वतीं मरुतो अश्विनाऽपः। युक्षि देवान्त्रलघेयाय विश्वान्॥४३॥

द्यौः पितृः पृथिवि मातुरध्रुक्। अग्ने भ्रातर्वसवो मृडतां नः। विश्वं आदित्या अदिते सुजोषाः। अस्मभ्युऽ शर्म बहुलं वि यन्ता। विश्वे देवाः शृणुतेमऽ हवं मे। ये अन्तरिक्षे य उप द्यवि ष। ये अग्निजिह्वा उत वा यजंत्राः। आसद्यास्मिन्बुहिषि मादयध्वम्। आवां मित्रावरुणा हृव्यजुष्टिम्। नमसा देवाववंसाऽववृत्याम्॥४४॥

अस्माकुं ब्रह्म पृतनासु सह्या अस्माकम्। वृष्टिर्दिव्या सुपारा। युवं वस्त्राणि पीवुसा वंसाथे। युवोरच्छिंद्रा मन्तवो हु सर्गाः। अवांतिरतुमनृतानि विश्वाः। कृतेन मित्रावरुणा सचेथे। तथम् वां मित्रावरुणा महित्वम्। ईर्मा तुस्थुषीरहंभिर्दुहेह। विश्वाः पिन्वथ स्वसंरस्य धेनाः। अनु वामेकः पुविरा वंवर्ति॥४५॥

यद्वऽहिष्टन्नाति विदे सुदानू। अच्छिंद्रुऽ शर्म भुवनस्य गोपा। ततो नो मित्रावरुणावरीष्टम्। सिषांसन्तो जीगिवाऽसः स्याम। आ नौ मित्रावरुणा हृव्यदातिम्। घृतैर्गव्यौतिमुक्षतुमिडाभिः। प्रतिं वामत्र वरुमा जनाय। पृणीतमुद्वो दिव्यस्य चारौः। प्रबाहवां सिसृतं जीवसे नः। आ नो गव्यौतिमुक्षतं घृतेन॥४६॥

आ नो जनै श्रवयतं युवाना। श्रुतं मै मित्रावरुणा हवेमा। इमा रुद्रायं स्थिरधन्वने गिरः। क्षिप्रेषंवे देवाय स्वधाम्नैः। अषांढाय सहमानाय मीढुषैः। तिग्मायुधाय भरता शृणोत्तन। त्वादत्तेभी रुद्र शन्तमेभिः। शृतऽ हिमां अशीय भेषजेभिः। व्यस्मद्वेषो वितरं व्यऽहः। व्यर्मीवा श्वातयस्वा विषूचीः॥४७॥

अरहन्बिभरपि मा नस्तोके। आ तैं पितर्मरुताऽ सुम्रमेतु। मा नः सूर्यस्य सन्दृशो
युयोथाः। अभि नौं वीरो अर्वति क्षमेत। प्र जायेमहि रुद्र प्रजाभिः। एवा बंग्रो वृपभ
चेकितान। यथा देव न हणीषे न हःसि। हावनश्रूर्नो रुद्रेह बोधि। बृहद्वदेम विदथे
सुवीराः। परि णो रुद्रस्य हेति: स्तुहि श्रुतम्। मीढुष्टमारहन्बिभरपि। त्वमग्रे रुद्र आ वो
राजानम्॥४८॥

वसूनि ततास्तु विश्वान् वव्यां ववर्ति धृतेन विष्टीः श्रुतद्वे च॥१॥ [६]

सूर्यो देवीमुषसऽ रोचमानामर्यः। न योषाम्भ्येति पुश्चात्। यत्रा नरो देवयन्तो
युगानि। वितन्वते प्रति भद्राय भद्रम्। भद्रा अश्वा हरितः सूर्यस्य। चित्रा एदंवा
अनुमाद्यासः। नमस्यन्तो दिव आ पृष्ठमस्थुः। परि द्यावांपृथिवी यन्ति सद्यः। तथसूर्यस्य
देवत्वं तम्हित्वम्। मध्या कर्त्तुर्वितत् तुऽ सञ्जभार॥४९॥

यदेदयुक्त हरितः सुधस्थात्। आद्रात्री वासस्तनुते सिमस्मै। तन्मित्रस्य
वरुणस्याभिचक्षेः। सूर्यो रूपं कुणुते द्योरुपस्थैः। अनन्तमन्यद्रुशदस्यु पाजः। कृष्णमन्यद्वरितः
सं भरन्ति। अद्या देवा उदिता सूर्यस्य। निरःहसः पिपृतान्निरवद्यात्। तत्रो मित्रो वरुणो
मामहन्ताम्। अदितिः सिन्धुः पृथिवी उत द्यौः॥५०॥

दिवो रुक्म उरुचक्षा उदैति। दूरे अर्थस्तरणिर्भाजमानः। नूनं जनाः सूर्येण प्रसूताः।
आयन्त्रथानि कृणवन्नपाऽसि। शं नो भव चक्षसा शं नो अहा॑। शं भानुना शः हिमा शं
घृणेन। यथा शमस्मै शमसंहुरोणे। तथसूर्य द्रविणं धेहि चित्रम्। चित्रं देवानामुदंगादर्नोकम्।
चक्षुर्मित्रस्य वरुणस्याग्नेः॥५१॥

आप्रा द्यावांपृथिवी अन्तरिक्षम्। सूर्य आत्मा जगतस्तस्थुषंश्च। त्वष्टा दधत्तन्त्रस्तुरीपम्।
त्वष्टा वीरं पिशङ्गरूपः। दशेमन्त्वद्युर्जनयन्त गर्भम्। अतन्द्रासो युवतयो बिभर्त्रम्।
तिग्मानीकङ्गु स्वयंशसं जनेषु। विरोचमानं परिषीन्नयन्ति। आविष्यो वर्धते चारुरासु।
जिह्मानामूर्धस्वयंशा उपस्थैः॥५२॥

उभे त्वष्टुर्बिभ्यतुर्जायमानात्। प्रतीर्णो सिऽहं प्रतिजोषयेतो। मित्रो जनान्म स मित्रा।
अयं मित्रो नमस्यः सुशेवः। राजा सुक्ष्मो अंजनिष वेधाः। तस्य वयः सुमतौ यज्ञियस्य।
अपि भुद्रे सौमन्तसे स्याम। अनुमीवासु इडंया मदन्तः। मितज्मवो वरिमत्रा पृथिव्याः।

आदित्यस्य ब्रूतमुपक्ष्यन्तः॥५३॥

वयं मित्रस्य सुमृतो स्याम्। मित्रं न ईशं शिष्या गोषु गव्यवत्। स्वाधियो विदथे अपस्वर्जीजनन्। अरेजयताऽरु रोदसी पाजंसा गिरा। प्रति प्रियं यंजुतं जुनुषामवः। महा अंदित्यो नमसोपसद्यः। यातुयज्ञं नो गृणते सुशेवः। तस्मां एतत्पन्यतमायु ज्ञुष्टम्। अग्ने मित्रायं हुविरा जुहोत। आ वाऽरथो रोदसी बद्धधानः॥५४॥

हिरण्ययो वृषभिर्युत्वश्चैः। घृतवर्तनिः पुविर्भीरुचानः। इषां वोढा नृपतिर्वाजिनीवान्। स पंप्रथानो अभि पश्च भूमौ। त्रिवन्धुरो मनुसाऽऽयातु युक्तः। विशो येन गच्छथो देवयन्तीः। कुत्रां चिद्यामंमश्चिना दधाना। स्वश्वां युशसाऽऽयातमर्वाक्। दस्मां निधिं मधुमन्तं पिबाथः। वि वाऽरथो वृथां यादमानः॥५५॥

अन्तान्दिवो बाधते वर्तनिभ्याम्। युवोः श्रियं परि योषावृणीत। सूर्यो दुहिता परितकिन्यायाम्। यद्वैवयन्तमवर्थः शर्चाभिः। परिग्रुः सवां मनावां वयोगाम्। यो हृस्यवाऽरथिरावस्तु उस्ताः। रथो युजानः परियाति वृत्तिः। तेन नः शं योरुषसो व्युष्टौ। न्यश्चिना वहतं यज्ञे अस्मिन्। युवं भृज्युमविवद्धः समुद्रे॥५६॥

उदूहथुर्णसो अस्त्रिधानैः। पृतिरभिरश्मैरव्यथिभिः। दुःसनाभिरश्चिना पारयन्ता। अग्नीषोमा यो अद्य वाम्। इदं वचः सपर्यति। तस्मै धत्त युवीर्यम्। गवां पोषुः स्वश्चियम्। यो अग्नीषोमा हुविषां सपर्यात्। देवद्रीचा मनसा यो घृतेन। तस्य ब्रूत रक्षतं पातमऽहंसः॥५७॥

विशो जनाय महि शर्म यच्छतम्। अग्नीषोमा य आहृतिम्। यो वां दाशा द्विष्ठुतिम्। स प्रजया सुवीर्यम्। विश्वमायुर्वशजवत्। अग्नीषोमा चेति तद्वीर्यं वाम्। यदमुष्णीतमवस पणिङ्गोः। अवातिरतं प्रथयस्य शेषः। अविन्दतं ज्योतिरेकं बहुभ्यः। अग्नीषोमाविमः सुमेऽग्नीषोमा हविषः प्रस्थितस्य॥५८॥

ज्ञामारु द्युर्ग्रेषुपस्थ उपक्ष्यन्तो बद्धधानो वृथां यादमानः समुद्रऽहंसः प्रस्थितस्य॥१०॥

[७]

अहमस्मि प्रथमजा क्रृतस्या। पूर्वं देवेभ्यो अमृतस्य नाभिः। यो मा ददाति स इदेव माऽऽवाः। अहमन्नमन्नमदन्तमव्यि। पूर्वमग्नेरपि दहत्यन्नम्। यत्तौ हासाते अहमुत्तरेषु। व्यात्तमस्य पशवः सुजम्भम्। पश्यन्ति धीराः प्रचरन्ति पाकाः। जहाम्यन्यन्नं जंहाम्यन्यम्।

अुहमन् वशमिचरामि॥५९॥

सुमानमर्थं पर्येमि भुञ्जत्। को मामन्त्रं मनुष्यो दयेत। पराके अन्तं निहितं लोक
एतत्। विश्वद्वैः पितृभिर्गुप्तमन्त्रम्। यदद्यते लुप्यते यत्परोप्यते। शततमी सा तुनूर्मे बभूवा
महान्तौ चरू संकृदुग्धेन पप्रौ। दिवं च पृश्निं पृथिवीं च साकम्। तथसुम्पिबन्तो न
मिनन्ति वेधसं। नैतद्द्वयो भवति नो कर्नीयः॥६०॥

अन्त्रं प्राणमन्त्रमपानमाहुः। अन्त्रं मृत्युं तमुं जीवातुमाहुः। अन्त्रं ब्रह्माणो जुरसं वदन्ति।
अन्त्रमाहुः प्रजननं प्रजानाम्। मोघमन्त्रं विन्दते अप्रचेताः। सृत्यं ब्रवीमि वृध इथस तस्य।
नार्यमणं पुर्व्यति नो सखायम्। केवलाघो भवति केवलादी। अुहं मेघः स्तुनयन्वर्गंनन्नस्मि।
मामदन्त्युहमद्युन्यान्॥६१॥

अहं सद्मृतो भवामि। मदादित्या अधि सर्वं तपन्ति। देवीं वाचमजनयन्त्
यद्वाग्वदन्ती। अनुन्तामन्तादधि निर्मितां महीम्। यस्यां देवा अंदधुर्भोजनानि। एकाक्षरां
द्विपदाऽषद्वदां च। वाचं देवा उपं जीवन्ति विश्वैः। वाचं देवा उपं जीवन्ति विश्वैः। वाचं
गन्धुर्वाः पशवो मनुष्याः। वाचीमा विश्वा भुवनान्पर्िता॥६२॥

सा नो हवं जुषतामिन्द्रपली। वाग्क्षरं प्रथमजा ऋतस्य। वेदानां माताऽमृतस्य
नाभिः। सा नो जुषाणोपयज्ञमागात्। अवन्ती देवी सुहवां मे अस्तु। यामृषयो मन्त्रकृतो
मनीषिणः। अन्वच्छ देवास्तपेसा श्रमेण। तान्देवीं वाचं हविषा यजामहे। सा नो दधातु
सुकृतस्य लोके। चत्वारि वाक्परिमिता पुदानि॥६३॥

तानि विदुर्ब्राह्मणा ये मनीषिणः। गुहा त्रीणि निहिता नेङ्यन्ति। तुरीयं वाचो मनुष्या
वदन्ति। श्रद्धयाऽग्निः समिध्यते। श्रद्धयां विन्दते हविः। श्रद्धां भगस्य मूर्धनिं। वचसा
वेदयामसि। प्रियः श्रद्धे ददतः। प्रियः श्रद्धे दिदासतः। प्रियं भोजेषु यज्वसु॥६४॥

इदं मं उदितं कृथि। यथा देवा असुरेषु। श्रद्धामुग्रेषु चक्रिरे। एवं भोजेषु यज्वसु।
अस्माकं मुदितं कृथि। श्रद्धां देवा यजमानाः। वायुगोपां उपासते। श्रद्धाऽहं हृदय्यन्य-
ऽऽकृत्या। श्रद्धयां हृयते हविः। श्रद्धां प्रातरहवामहे॥६५॥

श्रद्धां मुध्यन्दिनं परि। श्रद्धाऽसूर्यस्य निमुचिं। श्रद्धे श्रद्धापयेह माँ। श्रद्धा देवानधि-

वस्ते। श्रुद्धा विश्वमिदं जगत्। श्रुद्धां कामस्य मातरम्। हृविषां वर्धयामसि। ब्रह्मं जज्ञानं प्रथमं पुरस्तात्। वि सौमुतः सुरुचो वेन आवः। स बुधियो उपु मा अस्य विष्ठाः॥६६॥

सतश्च योनिमसंतश्च विवेः। पिता विराजामृषभो रथीणाम्। अन्तरिक्षं विश्वरूपं आविवेश। तमकेन्द्र्यर्चति वृथसम्। ब्रह्मं सन्तं ब्रह्मणा वृथयन्तः। ब्रह्मं देवानेजनयत्। ब्रह्म विश्वमिदं जगत्। ब्रह्मणः क्षत्रं निर्मितम्। ब्रह्मं ब्राह्मण आत्मनाः। अन्तरस्मिन्निमे लोकाः॥६७॥

अन्तर्विश्वमिदं जगत्। ब्रह्मैव भूतानां ज्येष्ठम्। तेन कोऽरहति स्पर्धितुम्। ब्रह्मन्देवास्त्रयस्त्रिंशत्। ब्रह्मन्निन्द्रप्रजापती। ब्रह्मन् ह विश्वा भूतानि। नावीवान्तः समाहिता। चतंसु आशाः प्रचरन्त्वग्नयः। इमं नौ यज्ञं नयतु प्रजानन्। घृतं पिन्वन्नजरः सुवीरम्॥६८॥

ब्रह्मं सुमिद्धवत्याहुतीनाम्। आ गावो अग्मन्नुत भद्रमकन्। सीदन्तु गोष्ठे रणयन्त्वस्मे। प्रजावतीः पुरुरूपां इह स्युः। इन्द्राय पूर्वोरुपसो दुहानाः। इन्द्रो यज्वने पृणते च शिक्षति। उपेद्वदाति न स्वं मुषायति। भूयोभूयो रथीमिदस्य वृथयन्। अभिन्ने खिले नि दधाति देवयुम्। न ता नशन्ति न ता अर्वा॥६९॥

गावो भगो गाव इन्द्रो मे अच्छात्। गावः सोमस्य प्रथमस्य भक्षः। इमा या गावः सजनास इन्द्रः। इच्छामीद्धृदा मनसा चिदिन्द्रम्। यूयं गावो मेदयथा कृशं चिंत। अश्लीलं चित्कृणुथा सुप्रतीकम्। भुद्रं गृहं कृणुथ भद्रवाचः। बृहद्वो वर्य उच्यते सुभासु। प्रजावतीः सूयवंस रिशन्तीः। शुद्धा अपः सुप्रपाणे पिबन्तीः। मा वः स्तेन ईशतु माऽघशसः। परि वो हुती रुद्रस्य वृथ्यात्। उपेदमुपर्चनम्। आसु गोषूपपृच्यताम्। उपरूपस्य रेतसि। उपेन्द्र तवं वीर्यै॥७०॥

चुरुमि कर्मयेऽन्यानपेता पुदानि यज्वन्सु हवामहे विष्ठा लोकाः सुवीरमवृ पिबन्तीः पद्म॥१२॥ [८]

ता सूर्याचन्द्रमसां विश्वभृत्तमा मुहत्। तेजो वसुमद्राजतो दिवि। सामात्माना चरतः सामचारिणा। ययोर्वितं न ममे जातु देवयोः। उभावन्तौ परि यात् अस्याः। दिवो न रशमीङ्गस्तनुतो व्यर्णवे। उभा भुवन्ती भुवना कुविकंतू। सूर्या न चन्द्रा चरतो हुतामती। पर्ती द्युमद्विश्विदां उभा दिवः। सूर्या उभा चन्द्रमसा विचक्षणा॥७१॥

विश्ववारा वरिवोभा वरेण्या। ता नौऽवतं मतिमन्ता महिव्रता। विश्ववपरी प्रतरणा तरन्ता। सुवर्विदो दृश्ये भूरिरशमी। सूर्या हि चन्द्रा वसु त्वेषदरेशता। मनस्सिनोभानुचरुतो नु सन्दिवम्। अस्य श्रवो नव्यः सप्त विश्रिति। द्यावा क्षामा पृथिवी दरेशुतं वपुः। अस्मे सूर्याचन्द्रमसाऽभिचक्षेः। श्रद्धेकमिन्द्र चरतो विचर्तुरम्॥७२॥

पूर्वपरं चरतो माययैतौ। शिशू क्रीडन्तौ परि यातो अध्वरम्। विश्वान्यन्यो भुवनाऽभि चष्टैः। क्रृतून्यो विदधञ्जायते पुनः। हिरण्यवर्णः शुचयः पावका यासाऽराजा॒। यासा॑ देवाः शिवेनं मा॑ चक्षुषा पश्यत। आपौ भद्रा आदित्पश्यामि। नासंदासीन्नो सदासीत्तदानीम्। नासीद्रज्ञो नो व्योमा परो यत्। किमावरीवः कुहु कस्य शर्मन्॥७३॥

अम्भः किमासीद्ग्रहनं गभीरम्। न मृत्युरमृतं तरहि न। रात्रिया अहं आसीत्प्रकेतः। आर्नादवातङ्ग स्वधया तदेकम्। तस्माद्ब्रह्मन्यं न पुरः किं च नाऽऽसौ। तमं आसीत्तमंसा गृद्धमग्ने प्रकेतम्। सुलिलऽ सर्वमा इदम्। तुच्छेनाम्बर्पिहितं यदासीत्। तमंसुस्तम्भहिना जायुतैकम्। कामुस्तदग्ने समवर्तुताधिः॥७४॥

मनसो रेतः प्रथमं यदासीत्। सतो बन्धुमसीति निरविन्दन्। हृदि प्रतीष्या कुवयो मनीषा। तिरश्चीनो विततो रश्मिरेषाम्। अधः स्विदासी(३)दुपरि स्विदासी(३)त। रेतोधा आसन्महिमानं आसन्। स्वधा अवस्तात्प्रयतिः पुरस्तात्। को अद्वा वैद क इह प्रबोचत। कुत् आजात् कुतं इयं विसृष्टिः। अर्वाग्देवा अस्य विसर्जनाय॥७५॥

अथा को वैद यत् आबभूव। इयं विसृष्टिर्थतं आबभूव। यदि वा दधे यदि वा न। यो अस्याध्यक्षः परमे व्योमन्। सो अङ्गं वैद यदि वा न वेद। किंस्विद्वन्द्वङ्कु उ स वृक्ष आसीत्। यतो द्यावापृथिवी निष्टतुक्षुः। मनीषिणो मनसा पृच्छतेदुतत्। यद्यथ्यतिष्ठद्ववनानि धारयन्। ब्रह्म वन् ब्रह्म स वृक्ष आसीत्॥७६॥

यतो द्यावापृथिवी निष्टतुक्षुः। मनीषिणो मनसा विब्रवीमि वः। ब्रह्माध्यतिष्ठद्ववनानि धारयन्। प्रातरग्निं प्रातरिन्द्रं हवामहे। प्रातर्मित्रावरुणा प्रातरश्विनां। प्रातर्भगं पूषणं ब्रह्मणस्पतिम्। प्रातः सोममुत रुद्रं हुवेम। प्रातर्जितं भगमुग्रं हुवेम। वृयं पुत्रमदितेर्यो विधर्ता। आद्रश्चिद्वयं मन्यमानस्तुरश्चित्॥७७॥

राजा॑ चिद्यं भगं भक्षीत्याह। भगं प्रणेत्वभगं सत्यराधः। भगेमां धियुमुदव ददंतः। भगं प्रणो जनय गोभिरश्वैः। भगं प्र नृभिर्नृवन्तः स्याम। उतेदानीं भगवन्तः स्याम। उत-

प्रपित्व उत मध्ये अहांम्। उतोदिता मघवन्धसूर्यस्य। वृयं देवानां सुमतौ स्यामा। भग्ने
एव भगवां अस्तु देवाः॥७८॥

तेन वयं भगवन्तः स्याम। तं त्वा भग्न सर्व इज्ञौहवीमि। स नौ भग पुर एता
भवेह। समध्वरायोषसो नमन्त। दधिक्रावेव शुचये पदाय। अर्वाचीनं वसुविदं भग्नः नः।
रथमिवाश्वां वाजिन आवहन्तु। अश्वावतीर्गोमतीर्ण उपासः। वीरवतीः सदमुच्छन्तु भद्राः।
घृतं दुहाना विश्वतः प्रपीनाः। यूयं पात स्वस्तिभिः सदां नः॥७९॥

विचक्षणा विचर्तुः शर्मन्त्रिं विसर्जनाय ब्रह्म वन् ब्रह्म स वृक्ष आंसीतुश्चिद्वाः प्रपीना एकं च॥९॥ [९]

पीवान्नान्ते शुक्रासः सोमो धेनुमिद्रस्तरस्वाज्ञुचिमा देवो यात् सूर्यो देवीमहर्मस्मि ता सूर्याचन्द्रमसा नवं॥३॥
पीवान्नामये त्वं पारयनाप्यप्य शुचि नु विश्वयमाणो द्विवो लुकोऽत्र प्राणमन्त्रता सूर्याचन्द्रमसा नवसप्ततिः॥७३॥

पीवान्नां यूयं पात स्वस्तिभिः सदां नः॥

हरिः ॐ॥

॥इति श्रीकृष्णयजुर्वेदीयतैत्तिरीयब्राह्मणे द्वितीयाष्टके अष्टमः प्रपाठकः समाप्तः॥